

I.L. CARAGIALE

DL. GOE • VIZITĂ MOMENTE ȘI SCHIȚE

Ediție îngrijită, tabel cronologic
și opinii critice
de Valeria FILIMON

25 DE MINUTE...

„... Fiți toți joi în gară la-nălțimea patriotismului vostru, care nu s-a dezmințit niciodată, mai ales în așa plăcute, putem zice chiar fericite ocazii! Cetățeni!! Săptămâna viitoare este o zi solemnă pentru orașul nostru!!!”

Astfel se-ncheia proclamația adresată de câteva zile de părintele orașelului Z... către administrații săi, afișată pe cale publică și reprodusă în capul ziarului oficios „Sentinela Ordinii” cu acest frumos motto:

„Evenimentele mari fac totdeauna să tacă micile pasiuni!”

Toată lumea era în adevăr plină de entuziasm, deși „Drapelul Libertății”, dirijat de decanul avocaților, își termina articolul său de fond cu cuvintele:

„... Vom căuta să fim cât se poate mai parlamentari. În zadar mișei de la Primărie convoacă lumea la gară! Declarăm sus și tare că joi nu va fi entuziasm, ci numai o meschină și dezgustătoare paradă oficială. Să înceteze dar cu infamele lor mistificațiuni!... Săptămâna viitoare nu poate fi o zi solemnă; ea nu va fi decât un moment trist pentru concetățenii noștri!”

Directorul, care era însărcinat a gera afacerile prefecturii, – districtul navând deocamdată titular, – la citirea acestor șiruri răutăcioase, a șoptit cu zâmbetul său diplomatic:

– Om vedea!

Joia mult așteptată a sosit. Vodă și Doamna, plecând în străinătate, trebuie să se oprească douăzeci și cinci de minute în gara din marginea orașelului Z... De dimineață, peronul gării, decorat cu împletitură de brad, cu marca județului, stegulețe tricolore și covorul cel roșu al Primăriei, este înțesat de lume – garnizoana, garda civică, școalele, autoritățile, notabilii și cât public a mai putut încăpea.

Directorul a plecat de la șapte de-acasă spre a lua, împreună cu primarul, cele din urmă dispozițiuni la fața locului. Nevasta lui a rămas să se gătească și să vie mai târziu la gară cu copiii și cu amicul. Amicul este un profesor foarte tânăr, care locuiește la directorul de un an de zile; el dă și lecții la copii și redijează „Sentinela Ordinii”; e băiat bun și scrie minunat: se dă ca aproape pozitiv că tot el a scris proclamația.

Acum tot e gata... Directorul se duce la o extremitate a peronului și-și aruncă privirile la mulțimea adunată până în cealaltă extremitate... Atunci

tare mult la Bălăioara, împreună cu care se juca de când se născuse și care era întotdeauna bună cu el. Totuși, băiatul avea un mare defect: era atât de pofticios și îi plăceau dulciurile atât de mult, încât ar fi fost capabil chiar să comită cine știe ce fapte rele pentru o pungă cu bomboane. Deseori, Bălăioara îi spunea:

– Mâncăciosule, țin la tine foarte mult, dar nu-mi place să te văd atât de lacom. Te rog mult, îndreaptă-ți acest neplăcut cusur, care-i dezgustă pe toți.

Mâncăciosul îi săruta mâna și îi promitea să se îndrepte. Continua totuși să fure prăjituri de la bucătărie, bomboane din cămară, iar deseori se întâmpla să mănânce și bătaie pentru nesupunerea și pentru lăcomia lui.

Regina-cea-Șireată înțelese repede reproșurile ce i se aduceau Mâncăciosului și se gândi că s-ar putea folosi de apucăturile urâte ale micului paj, pentru a-l determina s-o ajute la pierderea Bălăioarei. Iată ce plan puse ea la cale:

Grădina prin care Bălăioara se plimba cu trăsurica trasă de struți, avându-l pe Mâncăcios drept vizitiu, era despărțită printr-un gard de o minunată și imensă pădure, care era numită Pădurea de Liliac, deoarece tot timpul anului era plină de tufe de liliac mereu înflorit. Nimeni nu intra însă în această pădure, fiindcă toți știau că era vrăjită și că, dacă intrai acolo o dată, nu mai puteai ieși nicicând. Mâncăciosul cunoștea înfricoșătoarea putere a Pădurii de Liliac. I se interzisese categoric să meargă vreodată cu trăsura Bălăioarei spre locurile respective, de teamă că, din neatenție, fetița ar fi putut trece de gardul împrejmuitoare și ar fi intrat în pădure.

În mai multe rânduri, regele dorise să ridice un zid înalt de-a lungul gardului sau să-l întărească pe acesta astfel încât să fie imposibil de a se trece dincolo de el. Dar, pe măsură ce lucrătorii așezau pietrele zidului sau gratiile de fier, o forță misterioasă le înlătura, apoi le făcea să dispară.

Regina-cea-Șireată începu prin a-i cuceri încrederea Mâncăciosului, dându-i în fiecare zi noi bunătăți. Când ajunse să-l facă atât de lacom, încât băiatul nu mai putea trăi fără bomboane, dulcețuri, prăjituri – pe care ea i le dăruia din belșug –, regina îl chemă la ea și îi spuse:

ii clipesc de departe in minte cuvintele „Drapelului”, și-și mângâie favoritele cu mulțumire...

Dar sunt zece fără zece... și cocoana nu mai vine... Ce să fie? Trenul domnesc s-a anunțat de la stația apropiată... În patru minute trebuie să fie aici... Toți ochii joacă între ceasornic și capătul liniei... Încă trei minute... Două... Un minut... S-aude șuierul cald...

– La o parte, domnilor! zice grav șeful gării potrivindu-și bine șapca roșie. Iată-! Pieptul lat al locomotivei s-arată la cotitura liniei. Arătarea crește, crește mereu, sforăind semeață și alunecând cu eleganță maiestooasă către peron. Cazanul fierbe, fanfara țipă, școlarii intonează imnul – un concert monstru... Vagonul domnesc intră la peron. Un freamăt furnică de colo până colo prin mulțime. Deodată, și glasurile copiilor și țipetele trâmbețelor și clocotitura norului fierbinte care se smacă în captiv în pânțele mașinii sunt acoperite de urale zguduitoare... Trenul se oprește, conform programei oficiale, la zece ore precise; suveranii cobor din vagon cu suita, iar consoarta directorului n-a sosit încă!

Se face prezentarea autorităților și notabililor, după care Vodă trece între bărbați, iar Doamna între dame.

Întâiul clopot! Directorul, foarte nervos, mână un vătășel călare s-aducă numaidecât pe cocoana, pe copii și pe domnul profesor.

Măria sa Doamna e foarte veselă de conversația damelor; dar dumnea-lor o iau repede și se-ntind la vorbă... Una o povățuiește pe Doamna să se păzească pe drum de răceală:

– Nu te juca, soro! boala n-alege.

Doamna mulțumește de binevoitoarea povață și asigură că s-a-ngrijit bine, a luat haine d-acasă... În acest timp, directorul tremură de neastâmpăr.

Al doilea clopot! Măriile lor fac un pas înapoi pregătindu-se să se suie... Directorul, asudat și înecat de emoție, s-apropie să ție un discurs. Lui Vodă:

– Măria-Ta!... nu plecați!... nu trebuie să plecați!... D-abia al doilea clopot a sunat; n-a sunat nici măcar al treilea!... A! dacă ar fi sunat al treilea atunci aș înțelege să vă grăbiți... Dar nu! Și chiar să fi sunat al treilea... să zicem!... n-aveți grije: nu pleacă trenul fără Măriile-Voastre... s-a dat ordin în consecință!... Așadar, având aceasta în vedere, cu onoare sunteți invitați să binevoiți a lua în considerațiune... că acest district, acest oraș, în fine toți concetățenii noștri v-au iubit atât și au făcut sacrificii!...

Apoi, cu mai multă căldură, Doamnei:

– Să nu plecați măcar Măria voastră!... N-a venit încă toată lumea!... mai sunt dame, mai sunt copii, mai sunt amici, cari ar dori să vă vază ca pe o mamă!

Vodă, zâmbind foarte bucuros, zice:

– Mai stăm, mai stăm, domnule Director.